

1788. Desuden behandlede en Række kultur-, litteratur- og kunsthistoriske Emner. Mødets eneste danske Foredragsholder, Dr. phil. Eiler N y s t r ø m, gav en Redegørelse for dansk Kulturhistorie.

Til Møderne sluttede sig forskellige Festligheder, Besøg paa Gøteborg Udstillingen og Udflugter, navnlig til Kungälv og Bohus.
Ax. L.

Rask-Ørsted Fondets Understøttelser til Indkaldelse af fremragende udenlandske Videnskabsmænd som Forelæsere ved Københavns Universitet har ogsaa bragt forskellige Historikere hertil. I Efteraaret 1924 har saaledes Professor ved Berlins Universitet F r i e d e r i c h M e i n e c k e holdt tre Forelæsnings om »Machiavelli, Hegel und das Problem des Machiavellismus in der neueren Geschichte« og samtidig i »Historisk Samfund« et Foredrag, »Historische Betrachtungen über die Staatskunst der grossen Mächte«.

Professor Meinecke er vel den mest fremragende nulevende tyske Historiker og indtager baade som Hovedredaktør af »Historische Zeitschrift«, som Udgiver sammen med G. v. Below af »Handbuch der mittelalterlichen und neueren Geschichte« og endelig og ikke mindst som Universitetslærer en førende Stilling, ligesom han ved sin Forskning og hele Personlighed i høj Grad præger store Dele af den opvoksende tyske Historikerungdom.

Meinecke er paa en Gang Statshistoriker og Idéhistoriker; han har med Benyttelse og Omformning af Rankes Metode videreført de bedste Traditioner fra den tyske Historieforsknings Storhedstid. Hans Hovedopgave som Forsker og Lærer har været at skildre Udviklingen af de politiske Strømninger, der skabte det moderne Tyskland, saaledes som det formede sig i det tyske Rige. Udviklingen af tysk Statsfølelse i Brydning med de Faktorer, hvorpaa Preussen var opbygget, Sammensmeltningen og Udviklingen af det 19. Aarhundredes Nationalfølelse og tysk Enhedsstræben med tysk Partikularisme paa den éne Side og Verdensborgerskabsfølelse og de alment europæiske Aandsstrømninger paa den anden Side blev hans Hovedæmne. En Række Værker, der tog Udgangspunkt i de politiske og aandelige Strømninger omkring Aar 1800 og klarlagde Udviklingen frem til det 19. Aarhundredes sidste Aartier, er blevet hans store Indsats i tysk Historieskrivning. Det er Bøger som Biografien af Generalfeltmarskal v. Boyen, »Das Zeitalter der deutschen Erhebung«, den afsluttende Del af Værket om Joseph von Radowitz og frem for alt den indtil nu i 4 Oplag udkomne, overordentlig betydelige

Bog »Weltbürgertum und Nationalstaat, Studien zur Genesis des deutschen Nationalstaates«.

Meinecke har staaet i inderlig Berøring med de politiske Strømninger i sin egen Tid. Hans Aand er konservativt præget; men alsidig forstaaende, taalsom, kritisk som han er, blev han ligesom f. Eks. hans Kollega ved Berlineruniversitetet, Hans Delbrück, i Aarenes Løb stærkt paavirket af demokratiske Strømninger i Tiden. Til Trods for sin inderlige Forstaaelse af og medfødte Sympati for det preussiske Element i Tysklands Udvikling skilte han sig tidligt ud fra, hvad der kunde kaldes den preussiske, i snævrere Forstand nationaltyske, historiske Skole. Verdenskrigen har udviklet hans Kritik overfor det Efterbismarckske og Wilhelminske System, og efter Krigen hører han til den Kreds af betydelige tyske Forskere, der har stillet sig paa den demokratiske Udviklings Side, men ved en kritisk og overlegen Forstaaelse af Fortiden vil skabe en frugtbar Forbindelse mellem denne og det nye Tyskland. Dybsindig og aandfuld, uden at sky nogen Konsekvens af sin Fordybelse i Problemerne, med Alvor og dyb Ethos er Meinecke blevet en af de mest tiltalende og respektindgydende af de tyske Videnskabsmænd, hvis Forskning søger at bringe tysk Videnskab ud af det store nationale Skibbrud op til nye Højder.

Under hans Besøg i København udkom hans sidste store Bog: »Die Idee der Staatsräson in der neueren Geschichte«, i hvilken han udførlig behandler de samme statspolitiske og idepolitiske Problemer, som han strejfede i sine Forelæsninger, af hvilke den ene, der direkte berører Aarsagerne til Tysklands Sammenbrud og Mulighederne for det europæiske Statslivs Videreførelse, i dansk Oversættelse er trykt i »Tilskueren« 1925.

A. Frs.

Louis Halphen udsendte i 1914 en lille Bog: *L'histoire en France depuis cent ans*, hvori Udviklingens Hovedlinier tegnes med sikker Haand. Forfatteren fordyber sig ikke i de enkelte Historieværker og dvæler ikke udelukkende ved de store Skikkelser, men viser i Korthed, hvorledes de forskellige Grupper — Førere og menige i sluttet Trop — har Sammenhæng med deres Tid og Tidens Krav, og hvorledes Kravene vexler som Bølge følger Bølge. Det ene Slægtled kaster sig over Materialindsamling og kritisk Analyse, det næste vil, at Arbejdet skal tjene en Idé. Lidt vel skematisk kan Fremstillingen blive, og det synes til Tider som der hugges Hæl og klippes Taa, for at alt kan passe ind i Planen.